

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
havi
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvtárkezelő
havi
az előfizetők és hirdetősek
hírműveit küldendők.
Kézfűrészek nem adóznak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félre . . . 3 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyiltér sora 13 kr.

Beszámolás.

Lezárjuk az évet, — melynek történetét apró vonásokban jegyeztük fel lapunkban. Ugy hisszük, hogy napjai nem röppentek el nyomtalanul felettünk s bár lassu haladást, de mégis haladást tapasztalhatunk megyei életünkben.

A megyei közigazgatás folyton több és nehezebb feladatokkal lett terhelve. Beesületére válik tisztviselőinknek, hogy küzdve a nehézségekkel, minden követelménynek megakarnak felelni; — de azt már mindenki kénytelen bevallani, a ki az administratioval közelebről ismerős, hogy a kicsiségek halmaza sok fontos teendő teljesítésében gátolja, különösen külsztisztviselőinket, kiknek vállaira egyre-másra rakják a legkülönbözőbb terheket, — nem gondolva arra, hogy van-e fizikai lehetőség a rendelkezésükre adott személyzettel teljesíteni mindazt, mit, felelőség terhe mellett, záros határidő alatt követelnek. Egyenesen kimondjuk, hogy valóságos hajsza uralkodik az újabb, meg újabb közigazgatási teendők ráutalásában a miniszteriumoknál s hiábavaló minden indokolt felterjesztés az iránt, hogy bár egy napdíjással szaporitassék a tulterhelt személyzet, — egyszerű visszautasítás a felelet. — Hogy ily körülmények között, általánosságban szólva, községi közigazgatásunk gyenge, — nem csodálkozhatunk. Anyagi felelőséggel járó, folyton szaporodó teendőket nevéstésért, javadalmaszást, önfenntartásáért küzdő intelligens ember alig fogad el. — A községi jegyző egyedül az, ki kellő képzettséggel bírhat a községi közigazgatásban, de mit tehet egyedül, ha értelmes támogatói nincsenek. — És fájdalom, közöttük is már nem egy találtatott, ki méltatlanná vált a bizalomra s visszaélt helyzetével, és másfelől sajnálattal látjuk, hogy a jegyzői pályára, mely a községi állások között a legtöbb jövedelmet nyújtja, csak kevesen s azok is hiányos előkészülettel lépnek, holott ez egyike a legfontosabb állomásoknak. A szigorú ellenőrzés hiánya okozza a községi adminisztrációt ki nem elégítő eredményeit, — de hogyan teljesíthesse a helyszínen, kellő részletességgel ebbeli feladatát a szolgabíró mindenütt és mindenben, mikor irodájában köti

le a kimutatások, tárgyalások és panaszok tömege? A községi képviselők pedig általában nem felelnek meg hivatásuknak; s ellenőrzést alig gyakorolnak.

Képzettebb és kellőbb számú személyzet nélkül a fokozódó igényeknek megfelelni nem lehet, s e tekintetben a törvényhatóságok méltán kívánhatják igényeik kielégítését az államtól, mely a legtöbb és legterhebb kötelességeket rója rájuk.

Ily körülmények között, és hozzávéve a nép szegénységét, — hogyan lehetséges a közegészségügyi törvényt mindenütt jól végrehajtani? A közoktatásra vonatkozó rendeleteket teljesíteni, s a tanítókat kötelességeik végzésében ellenőrizni? az építészeti rendtartást, a faiskolák létesítését és fenntartását szigoruan keresztülvinni, — a községi pénztárakat, a bagatel ügyvitelt rendes időközökben megvizsgálni stb. stb. — Igen, ha panasz történik, — nem marad el a vizsgálat, — valamint a jelzett ügyekben is mindig rendelkezünk, utasítunk s valami keveset el is értünk, — de annyit, a mennyit kellene tenni és el lehetne érni, — körülményeink között még csak jámbor ohajtás tárgya. — Örvendhetünk, ha a katonai és adóügyi körül jobb eredményeket mutathatnak fel tisztviselőink, s ugyanezt mondhatjuk el a közmunkaügyre is, — mely törvényhatóságunk áldozatkészsége folytán nagy haladást tett a múlt évben. — Majd minden utvonalon történtek építkezések, tömérédek kavics lett szállítva s a Nagyenyed—arudbányai új ut s a Toroczokóra vezető ut munkálatai épen meglepő jó hatással lehetnek. Múlt évben lett az utbiztosok újszervezete életbe léptetve. Az építkezési rendtartás s a tűzrendészet terén is a múlt évben történtek az első nagyfontosságú kezdeményezések.

Közgazdasági helyzetünkrol kevés örvendetést mondhatunk. Haladást nem tapasztalunk. A termények értékesítése gyengén sikerült jó piac hiányában. — Gazdasági szövözetek nincsenek, egyleteink közül tevékenységet csak a nagyenyedi gyümölcsöszi egyület mutathat fel. — A répaczorgógyártás érdekében b. Kemény Kálmán ömlga által megindított mozgalomról remélhetünk kellő lendületet. Az okszerű szőlőművelés, bor-

kezelés, gyümölcstermelés terén még igen sokat lehetne tenni, hogy megfelelő helyet nyerjünk a világpiacon.

Társadalmi közéletünk elég eleven volt, főleg Nagyenyeden és Gyulafehérvárt. Azt várni nem lehet, hogy állandóan új, meg új életmódot, mozgalmat mutassunk fel; — nagyobb lakosság, több vagyon és intelligencia szükségessé ahhoz, mint a mennyivel mi rendelkezünk: ámde, ha az eredményt figyeljük, megyénk e két városa, aránylag, jóval túlhaladja az erdélyi részek legtöbb ilyen városát. — A nagyenyedi megyei kórház, megyénknek ezen legfontosabb egészségügyi intézete, a múlt évben emeltetett ki addigi primitív helyzetéből s látottat el azon feltételekkel, melyek emberbaráti nemes hivatásának teljesítésére nélkülözhetetlenek, de az anyagi erő hiánya miatt eddig megszerezhetők nem voltak. Ennek folytán a kórház megnyerte a nyilvános jelleget s a gyógyításhoz és ápoláshoz szükséges segédesszók birtokában biztos fejlődésnek néz előbe és hasonló mély megyei intézetek berendezésére, kezelésére s fenntartására nézve mintául szolgálhat.

A vizaknai szép sóstava új furdőszobákkal bővítették s környezetük szebbé tételére sok hasznos munka végeztetett, kívánatos, hogy a folyó évben a rozant meleg furdő épület is megnyerje a már nem halasztható újításokat.

Az évről-évre nagyobb közönségtől igénybe vett marosújvári furdő egy 26%-os sóoldattal ellátott furdőmedencével bővült s ugyanilyen erős gyógyhatású sósvizet vezettek a gőzfurdő mellett levő furdőmedencékbe is.

A Verespatakon régóta tervezett forrászivezetés nagyobbbrészt elkészült s bár nem valami jelentékeny mű, de első megyénkben, s valóságos áldás a verespataki lakosságra nézve, mely a melegebb évszakban valami andorító kotyvalékok volt kénytelen főzésre s ivóvíz felhasználni.

Itt említendő fel, hogy a megyebeli orvosok és gyógyszerészek melegen karolták fel a társulásnak Nagyenyedről kiindult eszmáját, népes gyűlésen fogadták el az alakulandó orvos-gyógyász egyület kidolgozott alapszabályait, melyek most megerősítés végett a belügyminiszteriumnál vannak.

TÁRCZA.

Ó azok a férfiak!

— Keresztényi elmefuttatás. —
Dr. Boros Gáborról.

Nincs könnyebb feladat a világon, mint az erősnek megtámadni és elnyomni a gyöngét. Pedig az még dicőség sem hoz a győztesre, mert hiszen itt szó sem lehet győzelemről. De azért, ha figyelemmel kísérjük akár az államok, akár a társadalmak vagy magánemberek életét, alig találunk oly eszmét, a melynek több híve akadna, mint épen ennek.

Az állatvilágban rendkívül nagy szerepet játszik ez az elv. Hogyne találók hát fel ugyanazt az emberek között, mikor a tudomány újabb vívmánya szerint valamelyik messzi őstünknek, isten tudja, hányadik déd-papája bizonyosan most is azt a diót ropogtatja, a melyet a védtelen mókuskától ragadott el.

Ez a hatalmaskodás különbözőképen nyilvánul, de de bármelyik nyilvánulása is nagyon jellemzi korunkat.

Halljuk és olvassuk is a sok panaszt miatta bőségesen. Így például a költő-genie, a kinek különben összes eddigi irodalmi működése abban a városban megjelenő szerelmes zöngeményben áll, a melyet a szerkesztő sziveességéből vagy kényszerűségből kiadott, titokban drámát ír, titokban felküldi az Akadémia Teleky-jutalmára és szörnyűség . . . nem ő kapja a jutalmat, sőt munkáját odafelel még figyelemreméltó kísérletnek sem találják. Hjah! A hatalmasok rossz akaratból elnyomják a ritka tehetséget!

A vidéki iparos kintnő eszközt talál fel a vasuti balesetek apasztására, felküldi illetékes fórumhoz megbámulás, megpatensezés végett és ime a hatalmasok ügyet

se vetnek reá, legfőlebb kinevetik . . . az emberiség örök kárára.

E fajta példát millió számra mutat az élet s ellene küzdeni nem is vezet sikerre.

Hanem már akkor csakugyan felháborodik az embernek jobb érzése, mikor azok részéről látja a hatalmaskodás éreztetését, a kiknek már a természet rendelése szerint az erősebb felet kell reprezentálniok.

Nem habozom kimondani, hogy a diéső férfi-világot értem.

Borzasztó az, a mit ezek mivelnek a védtelen nő nemmel szemben.

Egy idő óta (ha az időre pontosan emlékezem, talán a világ teremtése óta) határozottan minden rosszat a nőkre fognak, tele irnak nagy iveket a nők becsémrlésével, tulieztálnak egymáson a nők lealázásában. — mert igen jól tudják, hogy a nők nem követik őket a támadás e terére.

Pedig a férfi-világ ellen könnyű lesz megnyernünk a harcot, tisztelt hölgyeim. Kiséreljük meg.

Annyi a fegyver ellenük s annyi a megostromolható erőnek hiresztelt várunk, hogy azt sem tudom, hol kezdjük. Minthogy azonban valahol csak mégis el kell kezdenünk, először is tévesnek kell titulálnunk azt a vélemény, a mely szerint a nő már a természetből gyöngébbnek van alkotva. S igenis nincs. Hiszen a nőnek befolyása sokkal nagyobb az egész életen keresztül, mint a férfié.

Hogy előbb ne menjünk, kezdődik e befolyás a hajadoni évekkal, azokkal a rózsás szép napokkal, mikor egy futó pillantásnak rabja lesz ezer meg ezer erős férfi szív; s abból az egy büvölő tekintetből megtudjuk, a mit az angyal óhajt és ha kell, keresztül megyünk érette a tűzön és vizen is.

Valóban érdekes volna oly férfit találni, a ki ilyen hatalommal rendelkezik. Az a férfi szempár bizony nem

mozdítja hasonló tettekre a nőket. — mégha oklárát teszen is. (S!)

De ez mind semmi. Ott van a feleség, a ki ugy tánczoltatja a család tagjait, a mint akarja; ő a ragyogó középpont, a mely fényt áraszt a többire, körülötte forog a többi mind; tetazésétől függ, hogy papucset húzzunk, vagy szarvakat tegyünk, kaczagjunk, vagy sirjunk. A nő enyhíti a fájdalmat, vigasztal, ha bánkódunk e képes elűzni, ha drága könyei megerednek. Ő térít az erény útjára, ha lesiklunk róla; tetézi vigásunkat, elosztatja homlokunk fellegeit . . . s mi engedelmes szolgáivá szegődünk, ha javunkat akarjuk.

Hanem az igaz, hogy annyi jósággal szemben is sok hálátlan ember akad a világon.

A mézas hetek még el sem mulnak, már érezteti a gögös férfi jogtalan hatalmát, parancsol, követel s a szegény nő kénytelen olykor igazat adni, ha nem akar örökös perpatvart a háznál.

A drága férj, a ki az esküvő előtt nagyban fogadkozott, hogy egy perezig sem lehet el az imádott nélkül, most lassanként több órára, fél napokra elmaradoz s ha nagy későn hazatérve a szelid teremtés elég merész megkérdezni: „Hol voltál ily sok ideig kedvesem?” — a férj positurába vágja magát, összeráncsolja homlokát jobban, mint a székely szoknya s elég politikusan rejtegetőzve kérdéssel felel: „Mi közöd hozzá?” Nagy ritkaság s szokatlan előzékenység, ha férjem uramnak azt méltóztatik felelni: „Sok a dolgom a hivatalban.”

S a nőnek be kell érni egyikkel ugy mint a másikkal.

Aztán következik az ételek kritizálása: a leves el van sózva, a húst kőhöz hasonlítja, a sültet koromná égetnek találja, a tésztát be sem várva, szivarra, vagy — ha nagy a mérge — osibukra gyújt s belemélyed az újságba. Azalatt természetesen elhül a fekete kávé. de

Az egyleti élet fejlődése örvedetesen halad. Ez évben is több egylet alakult. Legelevenebb működést az E. M. K. E. fejtette ki; az alsófehérmegyei term.-tud., tört. és régészeti egylet érdekes évkönyvet adott ki és iparosaink is pl. Enyeden, Gyulafehérvárt elismerésre méltó mozgalmat indítottak az önképzés körül.

A halál elég sűrűn ritkította gyér sorainkat. Gróf Teleky Gusztáv nagybirtokos, báró Kemény Gábor volt miniszter, Diószeghy Lajos abrudbányai polgármester, Tóth Ferencz m. jegyző, Keresztes József theol. tanár, Negrutiu Fekete János balászfalvi kanonok, közéletünk ez érdemes tagjait dalommal kell nélkülözniük.

Nagy vonásokban ezeket jegyezhetjük fel multunkról, — fenntartva a részletesebb kiegészítéseket. — Vajha ez év folyamát, a béke áldásai mellett, haladásunk s fejlődésünk fényesebb eredményei tennék emlékezetessé.

LEVELEZÉS.

Balászfalva, 1888. Decz. 14. *)

A balászfalvi műkedvelők által decz. hó 23-án színpadi kellekik beszerzése czéljából, — új díszletekkel előadott „Végrehajtó” 1 felvonásos vígjáték. És „Port a szemébe” 2 felvonásos vígjáték. A színházi helyiség egészen megtelt — s igazi örömmel jelezhető, hogy a román ügyvéd, a tanár urak, a városi főbíró és román előkelő intelligencia számos tagjai családostól megjelentek, — ennek ezentul is így kell lenni, — miután az ottani hivatalnokok kereskedők, és néhány iparosból álló magyarság, sokkal jobb indulattal viseltetik román polgár társukhoz, hogy sem ezek okot találhatnának ily mulatságos összejövetelekből magukat kivonni — s így igen kívánatos a társadalmi életben a kölcsönös összetartás mi által társas élet s közművelődés terén névös eredmény fog e különben is néhányév óta csinosan épülő kis városban elérni.

Az előadott darabokban közreműködtek: Dániel István, Pongrácz Simonné, Schieszl Károlyné. Finna Breiter Róza, Török Bálint, Pongrácz Simon, Ifj. Dániel Mihály, — Schieszl Viktor, — Dániel Gusztáv, Finna Béla és szíveségből Fülöp Géza, (ki a szünnapokon jött ide n.enyedi fótanodából.) — Szerpeiket igen jól betanulva, szabatosan s oly kedélyesen adták, hogy kivált a második darabban a közönséget folytonos derűtségben tartották s a többszöri tapsokat méltán kiérdemelték. Előadás után táncz következett, mely újféleg tartott. — t.

Számadás. A balászfalvi magyar műkedvelő társaság által decz. 23-án, — szükséges színházi kellekik beszerzése czéljából — tartott színi előadás jövedelméről. Befolyt a kiadott belépti jegyekből 68 frt; felülfizetések folytán 4 frt 30 kr — összesen 72 frt 30 kr. Felülfizettek: Dobolyi József 1 frtot, Pap Ferencz 1 frtot, Kunnert Imre 1 frtot, br. Splényi Antal 70 kr, Böhn Vilmos 30 kr, Nisztor Adorján 10 kr, Gálfi István 10 kr s egy ismeretlen 10 kr. — Fogadják a szíves adakozók a társulat hálás köszönetét. Balászfalván 1888. december 26. Dániel István, pénztárnok.

*) Targyhalmoz miatt késétt.

Szerk.

IRODALOM.

A Pesti Hírlap, mely immár tízéves multra tekinthet vissza, ez idő alatt oly mélyremerő gyökereket vert a magyar újságolvasó közönség minden rétegében, hogy ajánlásra bizony már nem szorul. Ha mégis ezt tesszük, arra az a gazdag program indit minket, melyhez hasonló egyetlen más lap sem hirdet ma olvasóinak a jövő évre.

A Pesti Hírlap politikai iránya marad a régi magyar nemzeti politika, független szabadelvű irány. Ez irányban írják vezércikkeit a legelsőrendű publicisták, mint: Pulszky Ferencz, Schvarecz Gyula, Eötvös Károly, Török Kálmán, stb.

A szépirodalmi részre a Pesti Hírlap jövőre az eddiginél is több gondot fordít, annyiban, hogy nem fog többé hosszabb regényt közölni, csak 2—3 hétig tartó s annál többször fog eredeti novellákat hozni, nem kisebb írótól, mint Jókai Mór és Mikszáth Kálmán, tehát napjaink két legelső és legnépszerűbb írójától. Mikszáth Kálmán, ki immár nyolcz év óta tartozik a Pesti Hírlap belső munkatársai közé, folytatni fogja a t. Házból való kirendelések és napi tárcák írását is.

A Pesti Hírlap rendező tárczáiról sorába fognak újváltól kezdve tartozni: Ágai Adolf, Ambrus Zoltán, Bartók Lajos, Beöthy Zoltán, Borostyáni Nándor, Eötvös Károly, Gozdu Elek, Justh Zsigmond, Kennedy Géza, Kürthy Emil, Marczali Henrik, Mikszáth Kálmán, Radó Antal, Reviczki Gyula, Sebők Zsigmond, Szabó Endre, Szécsi Ferencz, Tolnai Lajos, Török Kálmán, stb. Valóban oly gárda, melylyel nem minden lap dicsekedhetik.

A Pesti Hírlap színházi, napihír és távirat-rovatai ezentul is, mint eddig, leggazdagabbak lesznek minden felől. A lap úgy bel-, mint külföldi hírei nagyrészt saját tudósítótól táviratilag kapja.

A Pesti Hírlap eddigi rendkívüli kedvezményét, melyet előfizetőinek nyújtott: az ingyenes heti zeneműelőadást újváltól kezdve havonként kétszer megjelenő sorsolási lappal fogja tetézni, mely az összes nevezetesebb sorsjegyek húzásai eredményeit közölni fogja s az előfizetőknél ingyen küldetik meg.

Ismét egy oly újítás, melylyel a Pesti Hírlap egyedül fog állani a napi lapok közt.

A Pesti Hírlap most megindult új regénye: Ki a gyilkos? érdekesített francia regény.

Ily lapért, mely ennyit nyújt előfizetőinek, valóban csekély árnak mondható a havi 1 frt 20 kr s negyedévi 3 frt 50 kr előfizetési összeg, mely a Pesti Hírlap kiadóhivatalába (Budapest, Nádor-utca 7. sz.) küldendő, honnét kívánatra egy hétfő mutatószámokat is küldenek ingyen és bérmentve.

VEGYES HIREK.

— T. előfizetőinket, kik hátralékosak, — kérjük tartozásaik mielőbbi szíves beküldésére. —
Kiadóhivatal.

— Újév napján talán még az eddigi szokáshoz mérten is nagyobb élénkséggel folytak az üdvözetek. — Csató János kir. tanácsos alispánnal volt természetesen a legnagyobb hivatalos tisztelgés az egyes hatóságok ré-

széről. A megyei tisztviselők nevében Török Bertalan főjegyző üdvözölte, reményét fejezte ki, hogy a f. évi tisztújítás ismét őt juttatja a vármegye élére. — Kovács Gyula polgármesternél szintén nagyobb számú üdvözölő jelent meg; eléggé sajnáljuk, hogy a derék férfit, ez alkalommal már ismételtlen, erős asthmatikus baja miatt, ágyhoz szegve találtuk pedig városunk ügyei edzett tevékenységét ugyancsak megkívánják.

— Dr. Dárday Sándor, orsz. képviselő, a képviselőház jegyzőjét fájdalmas vesztés érte; édes atya: Wünsch Ferencz volt hadsergebeli főorvos és a bellyei főhercegi uradalom nyug. orvosa, decz. 30-án, reggel 1/8 órakor, hosszabb betegség és a halotti szentségek felvétele után, élete 81-ik évében, Pozsonyban, elhalt. — Temetése f. hó 1-én délután 4 órakor volt. Fogadja t. érdemes képviselőnk, kedves családja és rokonsága őszinte részvétünket.

— Dr. Wagner János, nyug. belgyógyászati tanár, a vaskoronarend lovagja e hó 2-án 77 éves korában Budapesten meghalt. Az elhunyt jeles tanár a tudomány mívelése mellett nagy kiterjedésű gyakorlatot üzent s fontosabb alkalmakkor mindig kikérték alapos véleményét. A budapesti egyetem egykori orvostanhallgatói, most már nagyrészt megélemedett tanárok vagy gyakorló orvosok mind tanítványai voltak az elhunytak, ki valódi atyai indulattal viseltett irántuk, kiül annyiszor hallottuk a szemfényvesztő nyegleség megrovását, az alapos utánjárás, a folytonos haladás s az emberbaráti érzület ajánlását. Áldás emlékére!

— A nagyenyedi reformátusok templomában folyó január hó 8-án, reggeli 9 órakor, gyászsistenti tisztelet fog tartatni, Nagyenyednek ezeltől 40 évvel történt pusztulása emlékére.

— Az enyedi ev. ref. egyházközség kebelében 1888. év folytán házassági szövetségre lépett 28 pár. Kevesebb 1 párral, mint 1887-ben. Született 40 fiú és 44 nőnemű, összesen 84. Kevesebb a megelőző évinél 15-tel. Elhalt finemen lévő 41, nőnemű lévő 39, összesen 80. Kevesebb az előző évinél 14-el. A szülöttek száma meghaladja az elhaltakat 5-el. Más vallásfelekezetektől áttért 3 egyén, ezekkel szemben átállás folytán eltávozás nem történt. Az anyakönyvek szerinti lélekszámmelkelés: 8.

— Új tanítónő. A nagyenyedi iskolaszék e hó 2-án tartott ülésében a polgári elemi iskolához Nagler Matild kisasszonyt tanítónőnek választotta meg.

— Értésítés. Tisztelettel hozom a nagy érdemű közönség tudomására, hogy az állami polg. leányiskolával kapcsolatban kézimunka tanfolyamok állítottak fel. — Tanterve. a) Egy 2 évre terjedő rendszeres tanfolyam; ez magában foglalja a női kézimunkák minden ágát u. m. A felső ruha szabást és varrást; a fehérnemű szabást és varrást; mindkettőt kézzel és gépen. A fehér és színes himzést, a csipkeverést. A kéziköltést. A horgolást. A hálózást és reczequipurét. A suprikolást. A csomózást. A kereszt-bécsi-szár és más díszöltést. A keretmunkát. A pointi-lacét. A leuge munkát. A bőrmetszést. — A fősúly a négy elsőre lesz fektetve. b.) Három 5—5 óra terjedő rendkívüli szak tanfolyam, u. m. I.) A fehérnemű szabás és varrás tanfolyama. Fehérneműek varrása kézzel

azért megint ő zúgolódik, hogy így, meg úgy, neki a kávéházba kell mennie, ha egy csésze fekete kávé akar inni. Nem is rest, felugrik, rohan egyetlen szó nélkül. — Így tesztok ti hatalmas férfiak.

A szegény otthagytott teremlés aztán azzal vigasztalja magát, hogy a férjét bizonyosan felboszantották, hát hiszen a rossz kedv emberi dolog, ilyenkor nem szabad szigoruan itélni, majd estére talál ő ki valamit, a mivel felvidámítja. S egész estig azon töri fejecskéjét, mivel szerezhetne valami meglepetést, valami örömet.

A férj pedig? A gyönyörű mákvirág hozzá hasonló társaival élcel. mulat, szítja a női nemet, — nagy nehezen lemorzsolja a hivatalos órákat, — siet, hogy ne várakoztassa sokáig a kompániát a kártyasztalnál s úres zaezzel a már az nap bemutatott bosszúsággal tér haza nagy későre, úgy hogy az áldott jószág még szólni sem merészel.

S a hatalmas férfi minden nap újra kezdi ezt az életet más, meg más változatban, a jóságos gondolkodásnak, a figyelmes előzékenységnek, mintaszerű önfeláldozásnak jutalma csak hálátlanság, figyelmetlenség, mellőzés. Persze, mert a férfi a hatalmas. Hát illik ez? Nem erőszakos eljárás ez ti férfiak, nem egyenes kijátszása a nőnem felsőségének? Es esoda-e, ha a nő eszközökről gondolkodik, a melyekkel megillető befolyását érvényesítheti, — hiba-e, ha a férj által elhanyagolt nő vagy az édes anyának panaszol, vagy a házi barát vigasztalásában keres irt sajtó sebére?

Jól tudják ám ezt a férfiak s gondoskodnak olyan érvekről, a melyekkel igazolni igyekeznek időtlen eljárásukat. Azt mondják, nincs elég kitarás, nincs kellő állandóság a nőkben. Mintha bizony nem mutatták volna meg a nők nem egy, de száz és egy esetben, hogy tudnak orvosok, írók, művészek, tudósok lenni, a hova mind kitaró szorgalom szükséges.

Egy másik alaptalan vád a férfiak részéről, hogy a mai nők nem szeretik a természetes háziaságot, a látszat előttük minden. De hát hol lehet a világon nagyobb mérvű felületességet, feltűnni vágyást találni, mint épen a férfiaknál? No de hát — mondják a férfiak — a mi szabad nekünk, nem szabad a nőknek. Hol itt a méltányosság, hol a logika?

Igy van ez a házasságnál is. Ha vagyontalan a feleség, azt vetik szemére, hogy mivel nem hozott a házhoz, miért akar mégis valamit? Hol veszi reá a jog-csimet? — Ha vagyonos, akkor meg ezt bánja a férj s ha a nő páholyba akar menni zártzék helyett, legott kész a háboru.

Hangsúlyozzák, hogy nekik jó házi nő kell s mégis ők dühöngnek, ha az asszonyon meglátszik a tűzhely melegtől származó piros arc, azt mondják, nem onnan van az.

Megkövetelik az okosságot a feleségtől, de azért Dacier asszonyra, a híres fordítóra, — Biberonra, az idegbajok szenvedélyes kutatójára nevetközve mutogatnak... a maguk érdemére való féltékenykedés miatt.

Lelkesült órákban magasztalják a hősi erényt s d' Arc Johannát, vagy az egri nőket mégis nőietleneknek, elitelendőeknek tekintik.

Szeretik a külső bájt, az elragadó kellemet s mégis megvetéssel sujják a Medieis Katalinokat, a Ninon de l'Enelos-kat, Iréneket.

Es így tovább.

Ó férfiak, ti nagyon kegyetlenek vagytok. Követeltek és ha kaptok, azért haragszotok. Xantippokról beszéltek, pedig ti a képviselőházban eszendőkig vitatkoztok s a vita eredménye legfőbb egy új adónem, de a teljes nőemancipációt törvénybe nem igtatjátok.

Persze, persze, mert igen jól tudjátok, hogy a mint ez törvényerőre emelkedik, legott ütött kiereszkolt hatal-

matok órája, a női szellem előtt tökéletesen eltörpül a férfi; a nőszónokok tulbeszélnek titeket, a nő-ügyvédők kiperelnek szép eszetekből, a nőtudósok tönkretesznek a nyelvtudomány használatában, a nőorvosok nem kigyógyítanak a szerelemből, hanem belebetegítnek a házasságba, meg a többi...

De talán elég ennyi első támadásnak. Ha a férfiak mégsem akarnak engedni, majd alkalom adtán tüzeljenek rájuk hevesebb lángokkal kedves hölgyeim, — ti pedig, ti gonosz férfiak, adjátok meg magatokat és alkossatok csöndes családi kört, a melynek boldogságával semmi sem ér fel ezen a kerek világon.

Béla!

(Folytatás és vége.)

V.

Másnap az egész város, mintha csak egy nyelv lett volna, Zoltáni Béla és Bánhidy Klarisz szökéséről beszélt.

— De milyen hamar, csak most jött s már is megszöktette.

— Lehet rég ismerték s szerették egymást.

— Én csak az öregot sajnálom, sirba teszi a bánat, a szegény, felesége mellé.

— Szegény öreg, mit csinál egyedül!

... Szegény Károly! te ezt mind hallod és nem sirhatsz, nem vádolhatod őt, nem halgattathatod el a világot; ajkaid zsongnak: Légy boldog!

VI.

S ők boldogok voltak, az öreg Bánhidy hagyatéka is rájuk szállt s ma az a boldog, a kinek szolgálja a sors, a ki nem lát szükségét... De Klarisz különben is boldog volt; házukban a legelső körök fordultak meg, de ő hideg,

és gépen. ruha szabással. kézzel és... A himzés színes himzű. vele szándékoz... 9 órától... jan. 4. D

be s más

enyedi ip... egy aszta... kozni, új... Andrács... Dobos Józ... ják ezért... L á z á r

előtt tart... városház... dése mell... vendékei... Czeczilia... Farkas kö... let titkár... egylet ös... tármaradé... a mult é... 314 frt 2... meken te... mint pén... tás véget... szíves kö... deklódás... iránt tan

részére r... 22-én d... imája ut... beszédet... kisedek... zása után... mind keg... diót, mo... stütemény... szép bub... közül az... 42. A ki... br. Kem... br. Kem... dorné. D... gyes Mar... Dunai Al... Lázár In... 60 kr, ó... tett a k... losmunk... 55 drb... összesen

érezketle... tölték be... gan dob... rejtés e... gyerek a... mondhat... mikor já... az anya... világot... De

Gusztáv... Közönyv... ketlen v... hisz me... jon esél... az ifjut... gentlem... a sok ta... Eg

közönlé... megred... ragyogás... nek ége... mint eg... repülni... zavartan

a nő, ta... engem... Gr... lete, csa

és gépen. A szabás és összeállítás módjai. II.) A felső ruha szabás és varrás tanfolyama. Felső ruhák varrása kézzel és gépen. A szabás és összeállítás módjai. III.) A himzés és csipkeverés tanfolyama. Fehér himzés. A színes himzés minden ága m. arany-, ezüst-, renaissance-, mór-, velencei-, aranyfiligranhimzés. stb. stb. Résztvenni szándékoztatók jelentkezzenek január 13 és 14-én délelőtt 9 órától 12-ig az iskola helyiségében. Nagyenyeden, 1889. jan. 4. D a n c s S a m u, igazgató.

— Az igazi tél nagy havazással f. hó 2-án állott be s másnap is sűrűn hullott a várva-várt hó.

— Becses karácsonyi ajándékot kapott nagyenyedi iparos ifjúsági egyesület; ugyanis Wilk Eduárd ur egy asztalt és 4 széket volt szíves egyetünknek ajándékozni, újévre pedig Ludvig Károly ur és segédei Szatmári András és Hopkó András egy író asztalt és 6 széket, Dobos József ur pedig egy tükört ajándékoztak. Fogadják ezért egyetünk nevében leghálásabb köszönetemket L á z á r K á r o l y, elnök.

— A szegény tanulókat segélyező kör karácsony előtt tartá meg a töltött ruhakiosztási ünnepélyét az új városház tanácstermében, szépszámu közönség érdeklődése mellett. A kiosztást megelőzőleg a polg. iskola növendékei egyesben betanított énekdarabot adtak elő Papp Czeczília tanítónő vezetésével. Ezt követte Szilágyi Farkas köri elnök szép megnyitói beszéde. Ezután az egyelet titkára tett jelentést az egyelet évi működéséről. Az egyelet összes bevételét — ideszámítva az 1887. évi pénztármaradékot is — 901 frt 26 kr. Segélyezett az egyelet a múlt évben 150 tanuló, ezeknek a felruházása került 314 frt 22 kr. ideszámítva az egyeletnek különböző címeken tett kiadásait 75 frt 60 kr., átmegy a jövő évre, mint pénztármaradék 511 frt 34 kr. Miután a ruhakiosztás véget ért, Gáspár János kir. tanfelügyelő mondott szíves köszönetet a tisztelt közönségnek azon meleg érdeklődésért és áldozatkészségért, mit ez évben az egyelet iránt tanúsított.

— A helybéli kisdedővő intézetben a kisdedek részére rendezett karácsonyi ünnepély múlt év decz. hó 22-én d. e. 10 órakor tartatott meg. A kisdedek alkalmi imája után nsgos. tanfelügyelő ur emelkedett szellemű beszédet tartott a diszes közönséghez, ezt követte a kisdedeknek karácsonyfát üdvözlő éneke. Az ének elhangzása után megkezdődött a karácsonyfára sok szép — és mind kegyes adakozásból begyűlt, — ajándékok kiosztása minden gyermek kapott egy-egy szép zsebkendőt, ebbe diót, mogyorót fűgét, szentjános kenyeret, czukorkákat, süteményt, egy-egy kicsi szánkót és a lányok egy-egy szép bubát. — A folyó évben beiratkozott 200, kisded közül az ünnepélyre megjelent 93, ebből leány 56, fiu 42. A kisdedek karácsonyfájára a kegyes adakozók sorát br. Kemény Kálmáné 6 nagysága nyitotta meg 5 frttal, br. Kemény Dénesné, br. Splényi Henrichné, Adler Sándorné, Dr. Szász Károlyné, Müller Mihályné, Salmen Frigyes Mangeziusné 1 — 1 frt, Szász Józsefné 2 f, Csernátoniné, Dunai Albertné, Benedek Sámuelné, Scheidel Józsefné, Cs. V. Lázár Imre, Löcsey Sp. Lajos 50 — 50 kr., Tökés Imréné 60 kr., óvóbácsi 40 kr., összesen 18 frt. — Ebből véte-tett a karácsonyfára 1 frt, — a karácsonyfára dísz ésasztalosmunka 2 frt 40 kr., 98. db. zsebkendő 8 frt, — 56, 55 drb. buba, 5 frt, — dió és mogyoró 1 frt 60 kr. összesen 18 frt. — Továbbá: özv. Donogányiné 6 nagy-

sága ajándékozott 100 drb. süteményt, Winkler János, Bisztricsány Lajos és Harmath Miklós fűszeráros urak fűgét, szentjános kenyeret és czukorkákat ajándékoztak. Az ártatlan kisdedek hála imája eljut a mindenható Isten oltárszámolyához, melyben áldást kérnek kegyes jötevőikre és családjaikra. Fogadják szívesen adományaikért hálás köszönetem, kiváló tisztelettel vagyok aláztos szolgálók Sz e n d i G r o h m a n K á r o l y, kisdedővő.

— Az adózó közönség figyelmébe. Nagyenyed város adóhivatala egy általa kibocsátott hirdetményében közhírré teszi azt, hogy a folyó évi III-ad és IV-ed osztályu kereseti adó, tőkeamat- és járadékadó alapját képező bevallási ivatek, valamint az általános jövedelmi pótdadót tekintetbevévő kamatterhek valloási ivatei f. január 31-ig annyival is inkább beadandó, mivel azok beadása nélkül az adó, hivatalból fog megállapítani, illetőleg a pótdadóból a törvény által engedélyezett 10% os kamatteher nem fog tekintetbe vétethetni, illetőleg beszámíttatni.

— Az 1888. decz. 15-én és 16-án rendezett jótékonyezdelu bazar „fortuna sátor” részére ajándékoztak:*) 1. Aczel Béláné egy rozsolisos készlet. 2. Bálinth János egy asztaltakaró. 3. dr. Boez Józsefné egy fehér molkötény, két sapka, kenyértakaró, két ékszer-tartó, két hajlőtartó, két kefetartó, egy portfeul levélpapírral, egy doboz levélpapíros, gesztenyetartó, egy sörös pohár, egy notes, egy hamutartó, egy törülköző kendő, egy bombonier, egy tentartó. 4. Buda Edéné egy üvegtál, egy portfeul papírral. 5. Cirner Laura 1 portöröltartó kosár, 1 asztalfutó, két virágtartó. 6. dr. Donogány Jakabné 1 ékszer-tartó. 7. Kertész Marietta 1 garnitür gyermekruha. 8. Klimes Károlyné 1 asztalfutó. 9. Korbuly Bálintné egy legyező, 1 óv, egy pár manehette gomb, 1 broche. 10. dr. Magyar Károlyné 1 kosár gyümölcs takaróval. 11. Müller Mihályné 2 kávé csésze, 1 aczelnyomatú kép, 1 koszoru fűge. 12. Saprényné 4 foketekávé csésze. 13. Székely Ferenczné egy papirkosár. 14. Szilágyi Erzsébet egy levélnyomatú. 15. Szilágyi Farkasné 1 üveg és pohár. 16. Ürmösy Farkas Mária 1 szép lámpatálca. 17. Zakariás Jakabné 1 taplótaska. 18. Swoboda Károlyné Zolyomból egy az elnökséghez intézett igen szép levél kíséretében: egy párna, egy asztal, egy gesztenyetartó, 1 asztalfutó, 1 kendőtartó, 1 képráma, 1 gyutartó, faldisz, levéltartó, laptartó, munkakosár, szék, serleg, névjegytartó. Ezen ajándéktárgyak nagy részben az ajándékozó kegyes urnó által saját kezüleg készítették. 19. Török Bertalané egy csipkekötény, 1 asztalfutó, 1 gombostűpárna, egy pártumtartó, 1 tü, gyűszű és tolltartó. Fogadják a mélyen tisztelt úrnők kegyadományaikért körünk hálás köszönetét. Nagyenyed, 1888. decz. 20-án. Szilágyi Farkas, köri elnök. T ö r ö k B e r t a l a n n é, rend. biz. elnök.

— A szerkesztőség tisztelettel kéri t. munkatársait és cikkkiróit szíves elnézésre, közleményeiknek — tárgyhalmaz miatt — a jövő számra való hagyásaért.

CSARNOK.

Ujévre.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Szerkesztő ur — kérem — ne vegye rozsz neven, Hogy e nehány sor is véletlen megjelen; Szerény alázattal, de mégis kopogtat Oly időben, midőn „koldul” egy egész had. Suszter-inas, postás, keményseprő kellner, Szolgák legioja, tenger szegény ember; — Látogató ha jön — mondjuk — csak ötvénőt, Mit kívánna mást, mint „boldog üjlesztendőt!” S hogy a jó bivatást foganatos legyen, Nyisd ki erszényedet édes jó emberem. — „En csak azt nem értem, hogy nektek tudóok, Kik a „hangokat” is összefogdosztok S káznába, vagy présbe gyümöszölve szépen, Mint a szilaj lovat vezetikék feken, Velők mint „erökkel” gépeket forgattok, Összejártok tengert, homoksvivatgot: Hogy nem ötlött fel az szellemitek hegyébe A sok „üdvözlöt” ilyenkor ujévre!

*) Tárgyhalmaz miatt késett.

S z e r k.

Mind, mind összegyűjtini. En azt nem hihetem, Hogy — kivált ehémee párolva szüntelen, S egy nagy masinába mind összehalmozva: Hat kövü malmot az mozgásba ne hozna. Be boldogság lenne, elképzelem nyomba: A sok „jó kívánat” jutna a malomba, S az ujév reggelén — kérem ne veressen — Csendben ébrednénk fel s átélhetnők „ingyen”. — azonban oly ember, mint magam is vagyok, Ily magas dolgokba fejszét nem vághatok. Hiszen mai napság ember van, oh de hány! Kiknél csak úgy „terem” a sok „uj találmány”: „Nincs többé fűdövezés”, „kohogás, rekedtség”, „A lapok hátlapján ott a sok segítség: Hajad elhull, vagy az óz dere bevonja Sohse busulj ember, él: „en Csillag Anna”; S léssen idő, hogy ki „anyós” hajban szenved, „Csalhatatlan” szivben találhat irt, enyhet. — „Koldulni nem jöttem, „uj eszme” nem turbal, „Jó kívánatimat” a nagyságos urnál — Tessék azt elhinni —: egy cseppig kiöntém Mi sem maradt abból a szivem fenekén. „Mi hozta hát ide?” — okkal kérdezheti — „Ahá! vagy úgy: tetszik tán prenumerálni? Akkor kérem ott a „kiadóhivatal”. Egy pár szóval gyorsan igazíthat azzal”. — Oh Isten ments! avagy bocsanat . . . nem . . . nem . . . Különb — oh igen . . . később megtehetem. Most a tározamat is ép otthon „feledém”: S mennyi „baj” volt tavaly, édes jó Istenkém! Az a hosszú nagy tél, azután rozsz teremtés, Buzánk verte a jég, töröküzánk kermés, A mi terményünk van, annak nincsen ára, Rá vagyunk szorulva minden pénzünkre. S mégis az erszényünk, hogy igénybe véve: Ma „rongyos egylet”-re holnap az „Emké”-re. Mindenki „jubilál” csak kell „meglepetés”, Közvacsora, bankett drága irás, evés; Soiré-k Saison-ja, farsang toilette bál Mint megannyi demon tarezánkra konkurál. Ezek kapcsán a „kés” mig gyorsan elapad Szörnyen nőni látjuk az — adósságokat. Ezért szerkesztő ur! — meg fog bocsanati, Igazán nem jöttem én prenumerálni. De hogy a szokástól eltérő se legyen: Az „ujvének” száma ez a kis verszetet.

A sok „jó kívánat” mégis csak pusztá hang, Mint az éhezőnek az a déli harang. E helyett, — azt mondom — ujév reggelére Száljunk le szivünknek leeselegelmlyére, S mindazt a mi csak bün a mi rozsz van ottan, Erős akarattal dobjuk ki legottan, Hogy a tiszta érzés jó lelkiismeret, Ereynek seregi foglaljanak helyet. Kapzsiság, csalárdtság, léha püffeszkedés, Hideg közönyösség, durva nyereszkedés, A silány káröröm, hatalomra vagyas, Gardagság utáni talhetlen kapkodás, Legyenek elűzve szivünk tájékáról. Igy ringatja keblünk az az édes mámor, Hogy a jó Istenbe vetett erős hittel Boldogítva mást is: „boldog leszesz hidd el.” — Tenni vágyó lelkünk előtt álljon „az ész”, Erző, meleg szivünk felett a „tiszta kéz”. Ilyen sziv imádjá a hazát, a királyt, — Ilyen sziv meghozza mind’r áldozatát. — E mellett nem szabad soha felejtetni: Testünket, lelkünket „m u n k á r a” edzeni. Igy azután — mondom történetik bármí, „Boldog üjlesztendőt” sohse kell kívánni, Mert ha e hitemen minden ember pártol, Mire nem is várnök megjön az magától.

Gasztilbela.

KÖZGAZDASÁG.

A cukorrépa.

Irtá: Timár János.

I. közlemény.

A regalemegváltás ügyét kivéve, alig volt érdekesebb tárgya valamely értekezletnek, mint a tervezett erdőlyrészi répacukorgyár felállítása folytán szükségessé váló szerződés tárgyalása, valamint ezzel kapcsolatosan a még ma is többnyire régi rendszerű gazdasági üzemtervnek megváltoztatása, jobban mondva czélszerű átalakítása körül beálló teendő megbeszélése.

A minden nap új meg új változáson átmenő gazdasági viszonyok a leghidegebb vért, gondolkodni nem szerető gazdát is kihozzák a sodrából s cselekvésre ösztönzik; annyival inkább tenni kívánnak hasznosat, jót, a közgazdaság emelésére czélzót azok, kiknek önérdükükön kívül édes hazánk — mint földmívelő ország — közgazdasági viszonyainak felvirágzásra szivükön fekszik. Ezt bizonyítja az 1888. decz. 29-én Nagyenyeden tartott gazda-értekezlet, melyen a királyhágón inneni országrész gazdáinak színe-java jelent meg s a szőnyegen levő ügyet oly higgadtan és behatóan tárgyalta.

A közelmúltban — s talán még most is — az ország anyagi felvirágoztatására törekvők tábora — mondhatni — két részre oszlott. Egyik rész: a földmívelést különös kedvezményben részesíteni kívánók, az ugynevezett agrariusok, a földmívelés emelését, a gazdaközönség minden áron való támogatását tűzte zászlójára. A másik rész ellenben az ipar fejlesztésével vélte hazánk nemzetgazdasági viszonyain javíthatni.

Nézetünk szerint egyiknek sincs teljes igaza, törekvésük egyoldalú s így az ohajtott célhoz nem vezet. Észszerű földmívelés és ipar karöltve, egymást segítve, támogatva vezet az ohajtott eredményhez.

Ezért szivünkben üdvözlőjük azon nagyszerű tervet, a cukorgyár felállításának tervét, mely hivatva van Erdély gazdasági viszonyait gyökeresen megváltoztatni, javítani.

A nagyenyedi értekezlet után, nincs kétségtünk, a terv valószínű fog. Epen ezért szükségének tartjuk, a kérdéses ügyben lehetőleg tájékozni magunkat, a menyire kis lapunk — a közérdek — hasábjainak terjedelme megengedi.

Ez alkalommal a czukorrépáról fogunk egyet s mást elmondani, következő számunkban pedig

érzéken volt mindenki iránt, egyedül férje gyermeke tölték be lelkét, szivét. S az anyai sziv lázasan, boldogan dobogott, ha fiaeskája kis gömbölyű arcát keblére rejté s ő sárga sejem hajával játszott; ha beszélt a kis gyerek az ő egyszerű, érthetetlen nyelvén, azzal a ki mondhatatlanul boldogító, kedves gyűgyögéssel. Hát még mikor járn kezdett, mikor megtette az első lépést; akkor az anya gondja egy pillanat alatt bebarangolta az egész világot . . .

De majd, mikor a kis gyerek járt, beszélt, megjelent Gusztáv, az uri körökben bámult, irigyelt szép fiatal. Közönyös, hideg volt iránta Klarisz; s ő is épp ily érzéketlen volt bájai iránt. A szép asszonyt bánta e közöny, hisz megszokta, hogy mindenki kegyét vadásza. hódoljon csábos szépségének. Hiusága volt sértve, gyűlölte az ifjút, de érzé a magasságot, melyben az a többi gentlemanok felett állott, elpirult közelében; a gyűlöletből a sok találkozás szenvedélyes szerelmet keltett.

Egy este, mikor a vendégek távoztak, hidegen köszönté Klarisz a távozó Gusztáv. A nő egész lényében megrezdült, szemében fellángolt az a félelmes tűz, minek ragyogását az első találkozásakor látta Gusztáv, de melynek égetését csak most érzé.

— „Szólnom kell önnek!” sugá a szép asszony s mint egy menyből ledobott angyal vagy daeman ált repülni készen. Egy szobába vezeté Gusztávot s az követte zavartan, vágyón.

— „Gusztáv! én szeretlek! — szolt szenvedélyesen a nő, tagjai reszkettek, szeme tűzben forgott — tudnál engem szeretni?”

Gusztáv zavartan, kábultan tiltakozott, a férj, becsülete, családja, gyermeke — s e szónál összereszent. fel-

sziszszent a nő, mint a kigyótól megmárt — jövője nevében. Klarisz kérékkelhetetlen maradt, szeretett s szeretettini vágyott.

— „En tudom, hogy szeretsz; te látod mennyire szeretlek, miért akarsz tehát magad ellen kűzdeni. hisz győzedelmed tudod, hidd is el, mind kűztlök veszte. Nekem semmi sem kell csak szived, szerelmed!”

Ádám engedett; a kigyó győzött, s a nő azt hitte, hogy ő a győztes! Egymás karjába omlottak, ajkaik összefortak . . . s e pillanatban lépett be Béla.

Elsáppadva rogyott egy székre, reszkető kézzel kapott agyához; s azután ölébe kapta kis gyermekét. Sötét szemével, zavart vágyakkal, elkábultan tekintett egy darabig anyagi ártatlan arcára s e tekintetben le volt írva szörnyű csalódása, örült fájdalma. Sirt; könnyes szemekkel futott ki házából, melyben még tegnap a boldogság lakott s ment czéltalan, uttalan-utakon, nem tudva hova. Hideg tél volt; ajkára fagyott a panasz, a sohaj, szemébe a köny, szivébe a vér; s keblére, sajjó szive felé szoritva szerelme egyetlen zálogát: futott . . .

VII.

Bánhida harangja tompán, szomoruan kong. Kísérteties zokogása egy ismeretlen férfit s egy gyereket sirtat. Mind a kettőt ott találták az erdőn megfagyva. Az atya rongyos, ágtól, tuskétől tápott ruhában meztelen keblére szoritá kis gyermekét.

Fehér Károly temette el. Senki sem tudta, honnan jöttek s hova akartak menni. Az ifju magható beszédet tartott, mindenki sirt, mert a pap is könyezett; a pap sirt, mert a kis halott ugy hasonlított valakihez, szive halottjához.

Szabó Károly.

tárgyalni fogjuk annak művelését, trágázását, a vetés forgóba való felvételét tekintettel a különböző gazdasági tervekre s végül úgy hiszem jó lesz, ha a gyártól nyeredő répaszellet takarmány értéktérőls helyes felhasználásáról szólnak.
(Folyt. köv.)

Gazdasági vegyesek.

* A munkások baleset elleni biztosítása tárgyában a Széchenyi Pál gr. miniszter által egybehívott enquete megkezdte tárgyalásait. Mindjárt az első ülésen nyilvánvalóvá lett, hogy a kérdésben a szakértők meglehetősen eltérő nézeteket vallanak s hogy a Schnierer min. tanácsos által bemutatott javaslat nem találkozik osztatlan tetszéssel. Ellenkezőleg: igen figyelemre méltó nézetek egészen elütő alakra helyezkedtek. Az eddigi tapasztalatok alapján állíthatni véljük, hogy még jó idő fog letelni, a míg az egész ügy törvényjavaslattá érik. A bemutatott statisztikai adatok nem oly kimerítő, másrészt munkáviszonyaink nem oly kedvezőlenek, hogy a kérdésnek mielőbbi megoldása égető szükség gyanánt tűnnek fel.

* Az élelmi szerek hamisítása ellen már a legtöbb európai állam törvényhozási uton intézkedett. Nálunk is a földmívelés- ipar és kereskedelmi miniszteriumban már régebben foglalkoznak a kérdéssel és újabbban hogy a bortermelő vidékeken erős agitáció indult meg a műborgyártás eltiltása érdekében, a dolog actualissá vált, a mennyiben a műborgyártás eltiltásának ügye aligha nem kapcsolatba fog hozatni az élelmi szerek hamisítása elleni intézkedésekkel. Valószínű, hogy e kérdés nemsokára törvényjavaslat alakjában fog a nyilvánosság elé kerülni.

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TORÓK BERTALAN
Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS.

Sz. 1669—1888.
tkvi.

Arverési hirdetemény.

Az abrudbányai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság által közzétetik, hogy

Albina nagyszabonyi takarékpénztár és hitelintézet végrehajtónak Joán Stefan lui Todor és neje Hendrea Sofia végrehajtást szenvedett elleni 57 forint 83 kr tőke és pedig 21 frt 4 kr után 1885. decz. 1-től és 36 frt 96 kr után 1886. jun. 1-től járó 8% kamatai 13 frt 16 kr eddigi költségek és jár. behajtása végett az abrudbányai kir. járásbíróhoz tartozó Zalatna-trimpoeli községi 1217. sz. tjkvben A+1—17. r. sz., 1238. sz. tjkvben A+1—5. r. sz. alatt foglalt és 1063 frtra becsült ingatlanok és tartozékai Zalatna községben a község házában megartandó nyilvános bírói árverésen

1889. évi január hó 25-ik napjának d. e. 10 órakor becsáron alól is a becsár 10 %-ának a bírói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett elfognak adni.

Vevő köteles a vételárnak felét 15 nap alatt, más felét az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt és ugyanazon naptól számított 6% kamatokkal együtt a gyulafehérvári kir. adóhivatalnál 39423. sz. I. M. letéti szabályrendelet értelmében lefizetni.

Ezen hirdeteménnyel kibocsátott árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen telekkönyvi hatóság és Zalatna községi elöljáróságánál tekinthetők meg.

Az árverési költségek 6 frt 80 kbrban állapítatnak meg. Az árverés a zalatnai 1217. és 1238. számú telekjegyzőkönyvben feljegyzendő.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.
Abrudbányán, 1888. évi augusztus hó 28-án.

Gelet,
k. járásbíró

369. szám
1888.

Arverési hirdetemény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzétetik, hogy a balázsfalvi kir. járásbíró 1886—1887. számú végzése által Moldován Miklós javára Apol-zán Ignác ellen 38 frt tőke, ennek 1888. év augusztus hó 21-ik napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 32 frt 17 kr per-költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 443 frt 50 krra becsült házi butorok, konyha-edények és több más házi szerelvényekből álló ingóságok nyilvános árverés után eladtnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbírói 1870—1888. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis balázsfalván alperes lakásánál leendő eszközölésére

1889-ik év január hó 15-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly meg-jegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alólirt kiküldöttnek vagy írásban beadni avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdeteménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Balázsfalván, 1888-ik évi december hó 29-ik napján.
Királyi járásbíró Balázsfalván.

Thát György,
kir. bir. végrehajtó.

419. szám
1888.

Arverési hirdetemény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzétetik, hogy a nagyszabonyi kir. tsvék 6185—1888. számú végzése által Popesku Teodor javára 3930 frt 21 kr s jár. és a bécsi kereskedelmű

cs. kir. törvényes 140326—1888. számú végzése által bécsi W. Schmiedl et Söhné javára balázsfalvi Popesku Aurel ellen 257 forint 90 kr tőke, ennek felszámított 6% kamatai és eddigi összes per-költség követelés erejéig elrendelt biztosítási, kielégítési és végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 11818 frt 26 krra becsült bolti divat-áru czikkai, üzleti magánkövetelések, üzleti felszerelések és házi berendezéseiből álló ingóságok nyilvános árverés után eladtnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbírói 1809. és 1419. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis balázsfalván alperes üzleti és lakhelyiségében leendő eszközölésére

1888. évi január hó 21-ik s követő napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly meg-jegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alólirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdeteménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Balázsfalván, 1888. évi december hó 29-ik napján.
Thát György,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 415—1888.

b. végrehajtó

Arverési hirdetemény.

Alólirt kiküldött bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzétetik, hogy az abrudbányai kir. járásbíróknak 2718. polg. számú végzése által, abrudbányai Fekete József kereskedő segéd javára, ugyan odavaló Persián Márton kereskedő ellen 135 frt 23 kr tőke, ennek 1888. évi december hó 1-ső nap-jától számított 6% kamatai és eddig összesen 4 forint 78 kr, valamint a még felmerülő költségek erejéig elrendelt, kielégítési végrehajtás alkalmával, bíróság az 1888. év december hó 1-én felül foglalt és 1989 frt 89 krra becsült, az 1888-ik év november 26 án felvett 380. számú foglalási jegyzőkönyvben, az 1-ső tételtől egész a 113-ik tételig felsorolt, Bécsi Alb. R. Kohn-czég javára 257 frt 9 kr stj. erejéig továbbá abrud-bányai Képes László javára a 381. számú foglalási jegyzőkönyvben lefoglalt az 1-ső tételtől egész a 277-ik tételig felsorolt és 1325 frt 89 krra becsült bolti singes, rövidáru, valamint férfi és női ruhák és kalapokból álló ingóságok, Fekete József felül foglaltatott javára nyilvános árverés után eladtnak.

Mely árverésnek az idézett számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén végrehajtást szenvedő bolthelyiségében az

1889-ik év január hó 28-ik és következő napjainak mindenkor d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek a becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Abrudbányán, 1889. január hó 1-én
Szabó Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

133—1889. sz.

alisp.

Árlejtési hirdetemény.

Alsófehérmegye törvényhatósága 1887. évi október hó 15-én tartott közgyűlésében 78. jkvi sz. alatt A b r u d b á n y á n egy vadászszászolaj elhelyezésére szükséges állandó (Normál) laktanya felépítését határozta el.

Ezen építkezésnek vállalkozás után való biztosítása czéljából 1889. évi február hó 18-án délelőtti 10 órakor Nagyenyeden az alispáni hivatal helyiségében nyilvános írásbeli ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Az építkezés 201673 forint 18 kr költséggel van előirányozva.

Az építkezésre vonatkozó részletes terv, költségvetés, általános és részletes árlejtési s építési feltételek Nagyenyeden a kir. államépítészeti hivatalban a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Felhivatnak a vállalkozni szándékozók a fent kitett napon és órában az előirányzott építési összeg után megállapított 5 %-töli vagyis kerek számban 10100 forintnyi készpénz, vagy ennek megfelelő óvadékképes értékpapirokból álló bánatpénzzel ellátott jogérvényes ajánlataikat a kitűzött helyen és időben annyival inkább beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyenyeden, 1889. évi január hó 3-án.
CSATÓ JÁNOS,
alispán.

1—2

Nyomatott Wokál Jánosnál Nagyenyeden, 1889.

Arverési hirdetemény.

Nagyenyedi Neuman Géza esődtömegéhez tartozó 1793 frt 28 kr értéket képviselő könyvbeli activ követelések, a hitelező választmányának 1888. év december 26-án kelt határozata szerint árverésen értékesítendő, minek folytán az árverési napot

1889. év január 9 napjának délelőtti 10 óráját tűzöm ki s felhívom venni szándékozók, hogy az árverés megtartásával megbízott nagyenyedi kir. közjegyző irodájába a kitűzött árverési határidőben megjelenni sziveskedjenek.

Kikiáltási ár a követelés értéke, jelenlevők kívánságára az activ követelések összes avagy részletekbe is eladtnak és vásárló készpénzzel köteles a vételárt a kiküldött kezéhez lefizetni.

Müller Mihály,
tömeggondnok.

= Valódi =

ORVOSI MALAGA-SECT

a klosterneuburgi es. kir. borvizsgáló állomás vegyelemzése szerint

kitűnő valódi malaga-bor,

mely kiváló erősítő szer gyongelkedők, betegek és lábadozóknak, továbbá kitűnő hatású vérzegénység és gyomorgyengeség ellen. Egész és fél eredeti palackokban a

VINADOR

nevű spanyol nagy borkereskedés törvényes védjegyével ellátva Bécsben, Prágában és Hamburgban 2 frt 50 kr és 1 frt 30 kr eredeti áron; — továbbá különböző finom külföldi borok eredeti palackokban a raktári áron kaphatók Nagyenyeden Weksler Ferenc esemegekereskedésében.

A VINADOR jelzésre és a törvényes védjegyre kiváló gond fordítandó, mert csak így vállalunk teljes kezeséget a borok valódiságáért és jóságáért. 2—5

Hirdetemény.

Tudomására kívánom hozni a nagyérdemű közönségnek, miszerint a nagyenyedi határon, a Mintás nevű dűllő végén, az ugynevezett „Hideg-kut” körül fekvő, 5—6 hold területtel bíró szántó földemet eladni akarom.

Venni szándékozók értekezhetnek alólirttal. Nagyenyed, 1888. december 21.

DRÁGOMÁN DOMOKOS.

Mutatványszámok ingyen s bérmentve küldetnek

Magyarország legolcsóbb és legdiszesebb

KÉPES

hetilapja a

„Képes családi lapok.”

Mint társadalmi, szépirodalmi s ismeretterjesztő hetilap eddig is megbecsülhetetlen szolgálatoakat tett a magyar nemzeti közművelődésnek, ma azonban nemcsak kiváló tényezője a magyar irodalomnak, hanem nélkülözhetetlen barátja a magyar művelt családoknak. Változatos élénk s a legszigorubb kritikát is kiálló olvasmányai: a legjelesebb magyar írók tollából erednek s a külföldi irodalomból csak a szinaranyat mutatják be az olvasó közönségnek. A gondos élénk szerkesztés, az izléses és diszes kiállítás, az eszme és az érzelem-nemesítő tartalom, a jó izlés, a legjelesebb külföldi lapok képei-vel versenyző művészi kivitelű képek szellem kincscse avatják minden számát.

A „Képes Családi Lapok”

előfizetési ára

„HÖLGYEK LAPJA”

czimű divatmelléklettel és a külön könyvvé be-köthető regénymelléklettel együtt:

Egész évre — — — 6 frt.

Fél évre — — — 3 frt.

Negyedévre — — — 1 frt 50 kr.

Előfizetések legzérszerűbben postautalványon küldendők.

Mutatványszámokat ingyen

és bérmentesen küld és előfizetéseket a hó bármely napjától elfogad a

„KÉPES CSALÁDI LAPOK”

kiadóhivatala

Budapest, V., Nagy-korona-utca 20. szám.

Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatunk. —2

Mutatványszámok ingyen s bérmentve küldetnek